Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 287. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 18-го ГРУДНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 18, 1979 No. 287. VOL. LXXXVI.

НЮ ЙОРК ГОТУЄТЬСЯ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ СІЧНЕВИХ РОКОВИН

Ню Йорк, Н. Й. (В. Л-ць). — У середу, 12-го грудня ц. р., тут у приміщенні Українського Народного Дому відбулись чергові квартальні наради представників українських організацій, членів Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Відділу УККА Метрополітального Ню Йорку, ціллю яких було ще й ще раз обміркувати форми відзначення в місяці січні 1980-го року Актів Самостійности і Соборности України.

З ініціятиви КОУАО, за згодою Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки і у співпраці з хором „Думка", українська громада Великого Ню Йорку відзначатиме річниці Самостійности і Соборности України апелями молодечих організацій, Богослуженнями в українських церквах бенкетом у готелі Рузвелт при 45-ій вулиці і Медісон евеню і балем у цьому ж готелі при звуках оркестри Богдана Гірняка.

Бенкет і баль відбудуться в суботу, 19-го січня 1980 р.; початок: коктейль о год. 7-ій вечора, бенкет-вечеря о год. 8-ій, а баль о год. 10-ій. Столики треба замовляти до 10-го січня в крамницях „Арка" і „Еко" та в управі хору „Думка"; вступ на бенкет 25 долярів від особи, на баль 15, для студентів 10; одяг вечірній. У мистецькій частині виступлять: відомий хор „Думка" під диригентурою Семена Комірного і квартет „Каравана" під керівництвом М. Шкварка. До участи в бенкеті вже запрошено американських й українських політичних та громадянських діячів, а також посадника міста Ню Йорку Едварда Кача.

Реферуючи ці справи, голова КОУАО інж. Євген Івашків закликав громаду підтримати ідею УККА і перетворити Свято Державности у всеукраїнський тріюмф, бо тільки спільними силами, з великою участю молодшого покоління громада може гідно відзначити Акти Самостійности і Соборности України.

У дискусії над цією справою забирали голос: пані Стефанія Косович, Микола Грицковян, Микола Чорний, д-р Василь Палідвор, д-р Олександер Соколишин інж. Михайло Шпонтак й інші.

Другою важливою справою, над якою застановлялись присутні, були Загальні Збори КОУАО, заплановані на початок наступного року. З цією метою обрано підготовчу Номінаційну комісію до якої увійшли: д-р Василь Палідвор, Михайло Фурда, п-і Наталія Дума, п-і Юлія Копчинська, п-і Розалія Полчій, Микола Кузик, Мирон Заліпський і п-і Олена Гентіш. Збори будуть ювілейними, бо в 1980 р. сповниться 75-річчя від часу, як був заснований Об'єднаний Комітет в місті Ню Йорку.

Після відкриття квартальних нарад присутні вшанували вставанням з місць і однохвилинною мовчанкою активного і примірного громадянина, учасника Українських Визвольних Змагань і директора Школи Українознавства „Самопомочі" св. п. проф. Михайла Лисогора, який недавно помер. Потім голова Є. Івашків склав короткий звіт з діяльности. Про фінансові справи звітував М[illegible] Хаманчук. [illegible] подякув[illegible] у ПАБНА за тісну і конструктивну співпрацю; повідомив, що на фонд СКВУ зібрано 2,000 долярів; закликав платників Національного Фонду УККА приспішити висилку своїх вкладок і повідомив, що п-і Лідія Крушельницька, керівник Студії Мистецького Слова, погодилась підготовити програму на Роковини Т. Шевченка в березні 1980 р. У системі Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, як відомо, діє 75 українських організацій, хоч зареєстрованих є багато більше.

Д-р Остап Е. Оришкевич інформує про свою 7-томову працю

Під час відвідин у редакції. Сидять: д-р Остап Е. Оришкевич, автор 7-томової праці „Едукейшен", та ред. Любов Коленська.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Л. К.). — Недавно тут Головну Канцелярію УНСоюзу та Видавництво „Свобода" відвідав д-р Остап Е. Оришкевич, автор 7-томової праці — педагогічного та виховного посібника, написаного англійською мовою, п. з. „Едукейшен". Метою відвідин д-ра О. Оришкевича було пригадати українській спільноті про ці книги, які почали появлятися друком у 1966 році в Ню Йорку з В-ва „Філософікал Лайбрері"; перший том цієї цінної і потрібної праці, зокрема для вирощення добре освіченої і зі здоровими моральними принципами молоді, вже вповні розпродано і перевидано вже вдруге цього року.

Праця д-ра О. Оришкевича здобула велике признання поміж науковими колами та дуже прихильну критику. Поміж багатьма американськими і европейськими рецензентами цих книг, д-р С. А. Мургед, декан Школи Освіти при Міссісіпі університеті, так висловилася про ці книги: „Праця автора усебічно досконалий зразок жанру філософічного ідеалізму. У ній є похідні до таких понять, як: розвиток своїх здібностей, психологія дитини, першенство розуму, природне право, психологія цілей волі, ідея абсолюту, ідеал особовости, природні різниці поміж розсудком і темпераментом, конечність духових багатств і виховання дитини — ці поняття класично ілюструють ідеалістичний світогляд автора. Ця праця може знайти своє найкраще викорис-

(Закінчення на стор. 4)

АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАКЛАДНИКІВ ТАКИ СУДИТИМУТЬ ЗА „ШПИГУНСТВО" — ТВЕРДЯТЬ ІРАНСЬКІ СТУДЕНТИ

Теґран/Вашінгтон. — Не зважаючи на те, що минулої суботи, 15-го грудня, колишній шах Мохаммед Різа Паглеві і його родина відлетіли із Тексасу до Панами, і на те, що іранський міністер закордонних справ Садег Готбсадех день пізніше заявив, що делегація християнських священиків і пасторів перед Різдвом зможе відвідати американських закладників в амбасаді ЗСА в Теґрані, як теж натякнув, що деякі із 50-ох закладників правдоподібно будуть звільнені ще перед Різдвом, то іранські студенти, які окупують амбасаду, заперечили ці твердження Готбсадеха. Вони заявили, що вислови міністра закордонних справ — „це його власні заяви", додаючи, що відлет шаха Паглеві із ЗСА тільки приспішить судові розправи над закладниками за шпигунство. Цю заяву оприлюднено в понеділок, 17-го грудня.

Іранські студенти рівнож відкинули рішення Міжнародного Суду Справедливости із суботи, 15-го грудня, який одноголосно, тобто 15-ма голосами, наказав Іранові негайно звільнити всіх закладників з будинків амбасади і консулятів ЗСА, бо їхнє схоплення противиться всім принципам міжнародної дипломатії. Однак, іранські власті, включно з мусульманським лідером Аятоллою Хомейні, зазначили, що не визнають рішення Міжнародного Суду, бо він, мовляв, виконує волю Америки.

Щодо шаха Паглеві, то він і його родина перебувають на острові Контадора, 35 миль від Панама Сіті. Шах висловив вдячність Америці, де він пройшов кілька операцій і лікування на недугу рака, як теж Панамі, яка дала йому притулок. Він гостро натаврував Аятоллу Хомейні не тільки за схоплення американських дипломатів, але за встановлення диктатури та за терор, який тепер панує в Ірані. Як вказують коментатори, шах і його родина правдоподібно залишаються в Панамі напостійно.

Суперечні заяви з боку іранських властей і студентів, які держать закладників, вказують на хаотичну ситуацію в Ірані, де уряд фактично не вирішує справ, а рішення виходять чи то від Хомейні, його найближчих дорадників, чи від студентів,— вказують спостерігачі.

Міністер Готбсадех, хоча старався протягом останніх кількох днів злагіднити ситуацію своїми заявами про можливе звільнення деяких закладників і про допущення християнських духовників до амбасади ЗСА перед Різдвом, то все одно твердив, що „міжнародна комісія" розглядатиме „злочини Америки проти Ірану".

Совєтська місія не годиться на поліційні барикади

Ню Йорк, Н. Й. — Речники совєтської місії до ОН категорично відкинули пропозицію Департаменту поліції Ню Йорку поставити біля будинку совєтської місії при 136 Схід 67-ма вулиця поліційні барикади, які унеможливлювали б доступ, чи навіть перехід біля будинку посторонніми людям. Як відомо, будинок совєтської місії був значно пошкоджений підкладеним динамітом, а також були поранені 4 поліціянти і 2 урядники місії. До цього замаху призналась кубинські націоналісти з групи „Омега — 7", які вважають Совєтський Союз протектором комуністичного режиму Фіделя Кастра на Кубі.

Речник Департаменту поліції заявив, що совєтські чинники відкинули пропозицію поліції тому, що вони не бажають, щоб будинок був подібний до оборонної фортеці. В середу, 12-го грудня ц. р., речник совєтського уряду критикував З'єднані Стейти Америки за застосування „подвійної моралі", натякаючи на американських закладників в Ірані, звільнення яких домагається президент Картер і уряд. Москва дорікала урядові ЗСА, що він незадовільно охороняє будинки закордонних амбасад і місій.

Нюйоркська поліція, своєю пропозицією поставити дерев'яні барикади хотіла улегшити собі працю, бо її було б значно легше слідкувати за підозрілими особами в околиці будинку совєтської місії. Такі загороди поліція поклала біля кубинської місії до ОН на 38-ій вулиці і Лексінгтон евеню після дворазового бомбового замаху. Поліційні чинники спільно з „Еф-Бі-Ай" намагаються обмежити можливості терору, веденого проти закордонних місій, а також скріпити охорону будинків, у яких приміщуються закордонні бюра. „Ми маємо обов'язок, скріплений договорами, охороняти місії і ці домовлення ми ставитимемо як першочергове завдання поліції", — заявив Віллім Джей вандел Гевел, заступник амбасадора ЗСА до ОН.

Згідно з інформаціями „Еф-Бі-Ай", націоналістична кубинська організація чисельно невелика, а територію її діяльности — це правдоподібно тільки стейти Ню Йорк і Ню Джерзі. Досі вони виконали принаймні 15 бомбових замахів. Ця група, кажуть службовці „Еф-Бі-Ай", не може погодитися, що їхня батьківщина Куба є поневолена комунізмом і в ній панує диктаторська система Кастра, який являється маріонеткою Москви.

ПОМЕР ПРОФ. ВАСИЛЬ ГРИГОРЕНКО

Самерсет, Н. Дж. — У неділю, 16-го грудня 1979 р. після тяжкої недуги тут помер на 73-му році життя відомий політично-громадський діяч, проф. Василь Григоренко.

Панахида буде відправлена у вівторок, 18-го грудня, о 8-ій год. вечора у похоронному заведенні Conroy Funeral Home, 26 Схід 2-га вул. у Бавнд Бруку, Н. Дж., а похорон — у середу, 19-го грудня, о год. 10:30 рано в українській православній Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, а відтак на цвинтар біля цієї Церкви-Пам'ятника.

ГЕЙЗЕЛЬТОНСЬКА РАДІОСТАНЦІЯ ПЕРЕДАВАТИМЕ РІЗДВЯНУ ПРОГРАМУ

Гейзельтон, Па. — 25-го грудня ц. р., на Різдвяні Свята, від год. 4-5-ої по полудні, Гейзельтонська радіостанція WAZL передаватиме для українців, мешканців Вугільного басейну, різдвяну програму, підготовлену дитячим та мішаним хором при церкві Пречистої Діви Марії у Мекаду.

МОСКВА КРИТИКУЄ ДЕРЖАВИ НАТО ЗА РІШЕННЯ РОЗМІСТИТИ СТРАТЕГІЧНІ РАКЕТИ

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС і деяка центральна преса гостро заатакували членські держави Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) за те, що вони на своїй конференції в Брюсселі, Бельгія, в принципі погодились на розміщення американських стратегічних ракет середнього засягу з атомовими головками, які мали б зрівноважити такі ж совєтські ракети, які вже раніше розміщені у країнах Варшавського Пакту. Совєтська преса покищо нічого не згадує про припинення заповідженого Леонідом І. Брежнєвим пляну зменшення совєтського війська у Східній Німеччині і обмеження ракетної зброї. ТАСС підкреслює, що, мовляв, західня опінія засуджує вибраний НАТО-м небезпечний шлях який може закінчитися дуже загрозливими консеквенціями. Совєтське агентство також критикує президента Джіммі Картера за те, що він погодився на підвищення оборонного бюджету на 5 відсотків кожного року.

У повідомленні з Вашінгтону ТАСС каже, що уряд президента Картера, як виглядає з практичних заходів, мовляв, цілком не рахується з публічною опінією у більшій частині світу. Також совєтська телевізійна сітка розпочала передавати голоси „народу" пов'язані з рішенням брюссельської конференції НАТО, у яких, як треба було сподіватися, засуджується рішення европейських країн, яке, нібито, було прийняте в атмосфері „протестних акцій у цілому світі". Західній Німеччині, на території якої буде розміщене найбільше цих стратегічних ракет, ТАСС, закидає, що вона застосувала натиск на інших европейських союзників. Згідно з інформацією ТАСС, великі демонстрації протестів проти розміщення ракет проходили і проходять тепер у Бельгії, Голляндії й інших скандинавських державах.

Родезія повернулась під протекторат Британії

Солсбері, Родезія.—Прибуття британського губернатора Лорда Сомса як тимчасового найвищого урядовця Родезії (Зімбабве) для підготови нових виборів та легальної незалежности країни, фактично закінчує 14-річне повстання та уневажнює проголошення незалежности білою меншістю в Родезії.

Лорд Сомс, який прибув до Солсбері в середу, 12-го грудня, контролюватиме теж збройні сили, які далі ведуть бої проти чорних марксистських повстанців. Британський уряд сподівається, що повстанські провідники скоро погодяться на завішення зброї.

Хоч британський уряд надав Лордові Сомсові повні права, він заявив, що після перемир'я він буде мати багато проблем у зв'язку з переходом влади в руки чорної більшости.

Таким чином Родезія тимчасово повернулась до статусу британської колонії, якою вперше стала в кінці 19-го сторіччя заходами британського промисловця Сесіля Ровдса. Згодом британський протекторат встановлено в Північній Родезії, а самоуправну колонію в Південній Родезії. У 1964 р., коли північна частина стала республікою під назвою Замбії, Південну Родезію перейменовано на Родезію.

У 1965 р. родезійський уряд, зложений з білих поселенців, самочинно проголосив незалежність від Британії, і всі заходи британського уряду включити чорну більшість до уряду не мали позитивних наслідків. У 1978 р. прем'єр-міністер Ян Смит та помірковані чорні провідники в Родезії створили тимчасовий уряд, який не включив представників чорних лівих повстанців, які перебували в Замбії і Мозамбіку. Новий тимчасовий уряд перейменував назву країни на Зімбабве Родезія, додаючи африканське ім'я, пропоноване чорними представниками.

Тимчасовий статус Родезії як колонії Британії є наслідком домовлення в Лондоні, де рішено приготовити країну до правління чорних шляхом виборів, в яких візьмуть участь всі партії, включно з повстанцями. Сподіваються, що такі вибори відбудуться десь в лютому 1980 року. Білі матимуть деякі гарантії, але влада буде в руках чорної більшости.

У Канаді відбудуться нові парляментарні вибори

Оттава, Канада. — У четвер, 13-го грудня ц.р., Палата Громад висловила вотум недовір'я кандському урядові прем'єр-міністра Джозефа Кларка і згідно з пресовими інформаціями нові парляментарні вибори в Канаді відбудуться в лютому 1980 р.

Як відомо, уряд прем'єр Кларка проіснував тільки 6 місяців і, не зумівши розв'язати пекучих проблем Канади, як, наприклад, енергетика, зменшення податків, зрушення із застою економіки, потерпів поразку.

За висловленням недовір'я урядові голосувало 139 послів, піддержували уряд 133 посли. Прем'єр Кларк, який у віці 40 років являється наймолодшим прем'єр-міністром в канадській історії, заявив, що він інтерпретує це голосування як недовір'я до уряду і тому він зустрінеться із генеральним губернатором Едвардом Р. Шраєром, для того, щоб він розпустив Палату Громад і дозволив розписати нові парляментарні вибори в Канаді. У п'ятницю, 14-го грудня, губ. Шраєр це і зробив.

Прем'єр Джозеф Кларк

Несподівана урядова криза в Канаді, — кажуть політичні спостерігачі, — викликала тривогу навіть серед лібералів, які ще недавно були при владі, бо вони (лібералі) не маючи тепер фактичного належного керівництва у зв'язку з уступленням з посту голови Ліберальної партії колишнього прем'єра П'єра Елліота Трудо, ледве чи будуть спроможні належно приготовитись до парляментарних виборів. Лібералі зби-

(Закінчення на стор. 4)

С. І Н. КАРАВАНСЬКІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ В КОНҐРЕСІ ЗСА

Вашінгтон. (УІБ-УККА). — Святослав і Ніна Караванські, відомі члени правозахисного руху в Україні, які прибули до ЗСА у вівторок, 11-го грудня, після довгих років ув'язнення, взяли участь у пресовій конференції, що її влаштували сенатори Роджер Джепсен з Айови і Дейвід Борен з Оклагоми та конгресмени Джек Кемп з Ню Йорку і Джеймс Говард з Ню Джерзі.

Святослав Караванський

Пресова конференція відбулася з нагоди „Дня прав людини", який припадав на понеділок, 10-го грудня, 31-ої річниці підписання Універсальної Декларації Прав Людини, яка припадала на вівторок, 11-го грудня, і з уваги на внесення спеціяльної резолюції в Палаті Репрезентантів з вимогою до комуністичних урядів СССР та його сателітів звільнити політв'язнів-християн. Резолюцію, яка має число 365, вніс конгресмен Кемп у співпраці з іншими членами Палати Репрезентантів. Резолюція відкликається на гарантії Гельсінкських угод.

Ніна Караванська

Організатори пресконференції запросили до участи в ній Святослава і Ніну Караванських, довідавшись про їхній приїзд до Вашінгтону. У пресконференції також взяв участь колишній жидівський дисидент Аркадій Поліщук, якому совєтські власті дали дозвіл на еміграцію, та представники Фундації ім. Толстого.

У своїх заявах для представників преси С. і Н. Караванські звернули увагу на фальшиві інформації, що їх поширює на Заході совєтська пропаганда про різні аспекти совєтської дійсности. Н. Караванська говорила про переслідування і шикани віруючих осіб в СССР, подаючи кілька специфічних прикладів. Відповідаючи на запит одного з кореспондентів, вона також описала жахливі умовини в совєтських тюрмах і концтаборах.

Відбулася зустріч з Вірою Річ

Ню Йорк (я. п.). — У неділю, 2-го грудня 1979 р., в приміщенні Пластового Дому в Ню Йорку відбулася зустріч української громади з відомою перекладачкою творів Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки й новіших українських поетів, Вірою Річ з Лондону. Зустріч, підготовану Науковим Товариством ім. Шевченка, відкрив й сказав вступне слово про В. Річ заступник голови НТШ і директор Філологічної Секції проф. Василь Лев. Він підкреслив високу вартість перекладів Віри Річ, якої переклад Франкового „Мойсея" видало НТШ в 1973 році. Здобувши високу освіту в Оксфордському університеті, В. Річ зацікавилася слов'янськими літературами, зокрема українською поезією. Її переклади віршів Т. Шевченка надрукувало видавництво „Молоде Життя" 1961 року, а в 1963 році у Лондоні вийшла книга перекладів п. н. „Спів із темноти". Під цю пору вона працює над перекладом творів І. Франка.

Розповівши дещо про свої переклади, В. Річ прочитала декілька творів Шевченка, Франка, Зерова, Филиповича. Її майстерне читання, зокрема уступу з „Панських жартів" — „Великдень на волі", захопило всіх присутніх. Дякуючи їй за зустріч і читання, голова НТШ Я. Падох підкреслив, що майже неможливо оцінити, чи В. Річ вклала більше мистецтва в свої переклади чи в їх читання.

На зустрічі з В. Річ був також поет Богдан Бойчук, який особисто не знаючи В. Річ, разом з нею працював над перекладами.

Ця зустріч з ним і д-р Марусею Бек, з якою В. Річ знайома з Лондону, дуже обрадувала нашу гостю. Прощаючись із присутніми, В. Річ пообіцяла в недалекій майбутності прибути знову до Ню Йорку.

Уже запляновано 6-ий Український Фестиваль у Гарден Стейт Артс Центрі

Голмдел, Н. Дж. (Р. Юзенів). — Уже почалося плянування 6-го Українського Фестивалю, який відбудеться у суботу, 31-го травня 1980 року у Гарден Стейт Артс Центрі.

Цей щорічний фестиваль завжди влаштовує Координаційна Рада УККА в Ню Джерзі, а підготову переведе Відділ УККА в Картереті. Відповідальний за організування цієї імпрези є Комітет Українського Фестивалю: голова — Стан Якубович, заступники голови — Михайло Іванців, Юрій Дребич і Мирон Пінковський і Мирон Биць. Цей Комітет нараховує понад 20 членів.

Підготова починається уже тепер, бо, як сказав п. Якубович, „Ми хочемо забезпечити якнайбільшу участь нашої громади у цьому 6-му Українському Фестивалю". Коло 10,000 людей прибули на 5-ий Фестиваль і приблизно 6,000 глядачів були присутніми на вечірній програмі.

Програма 6-го Українського Фестивалю включатиме: вдень — мистецьку програму, виставки картин українських мистців, і продаж українських страв, образів, виробів тощо; увечері — відбудеться мистецька програма (концерт).

Уже заангажовано до вечірньої програми: Ярослава Семчишина відповідально за програму і Ірину Вельгаш, 24-літню співачку меццо-сопрано, яка виграла кілька нагород в минулому році в Крайовому конкурсі та виступала в Крайовому Фе-

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хрестик — „ідеологічна диверсія Заходу”

Совєтська влада на протязі свого понад 60-річного експлуататорського володіння над „братніми народами”, крім насильного русифікаційного процесу в Україні, та інших „республіках” докладає усіх своїх зусиль, щоб знищити релігійні вірування в українському та інших народах. Її „прибічник” — совєтська преса, на сторінках якої роїться від усіляких лжеінформацій про „ідеологічних ворогів радянського народу”, „релігійних покидьків і чорносутаників”, гостро п'ятнує найменший прояв релігійности.

Йдучи послідовно за цією схемою — за всяку ціну дати „відсіч шкідникам народу”, атеїстичні агітатори пустили в рух велетенську машину антирелігійної пропаганди, вдаючись до різних способів, бож появлялися і появляються антирелігійні книжки, журнали і памфлети, в яких їхні автори оплюгавлюють релігійні почування, а також відбуваються атеїстичні мітинги у створених совєтською владою атеїстичних клюбах, у постійних роз'їздах є „агітпоїзди”, церкви перетворено в музеї, а церковні книги безцінної вартости нищать, витіснюють з домів ікони, забороняють молитву і святкування церковних свят. А, щоб задурманити народ вдаються до усіляких трюків — бож крім державних „свят”, які відзначають з великим шумим, створено „нові соціялістичні обряди”, вшановують різних „героїв труда” — є „День учителя”, „День жінки”, але й ще існують дні „доярки”, „свинарки” і „телятниці”. Є і „свято новосілля”, — це тоді коли закуплять нову садибу, а також заіснувало... „свято вулиці”. І цим подібних „соціялістичних творив” ще багато.

Але, мабуть, якийсь гвинтик у цій пропагандивній атеїстичній машині не працює, бож недавно у київській газеті „Молодь України”, в рубриці атеїстичного семінара п.з. „Отруйна прикраса” надруковано статтю совєтського пропагантора Н. Дзюбенка, в якій проявляється „тривога” за збереження атеїзму в українському народі. Мова тут ведеться про ...непокірний Львів — місто на „західноукраїнських землях, возз'єднаних в єдину Радянську Україну”.

Пропагандист пише, що останньо мешканці Львова „затривожилися”, бож молодь цього міста починає носити ...хрестики і медалики. І коли ж її поспитати навіщо вони носять ці „отруйні прикраси” — однією з її відповідей є ця, що — це для „моди”. Однак Н. Дзюбенко не погоджується з відповідями молоді, яка заявляє: „Ношу, бо гарно”, „ношу, бо так мені хочеться”, „ношу, і це моя особиста справа”. Але ж для пропагандиста в голові не вміщається, щоб такий „злочин” був особистою справою, бож пише: „Адже маленький хрестик, окрім усього, — це й символ ворожої нам ідеології, і людина, яка його одягає, вже незалежно від того, віруюча вона чи ні, які є її суб'єктивні поняття про релігію, мораль, об'єктивно стає популяризатором і пропагандистом релігії”.

Дзюбенко, щоб доказати нікудишність таких хрестиків, підкреслює, що їх носять, ще й відслоняючи на показ, усілякі хулігани, пияки, які доконують „аморальні вчинки”, а поміж ними й футболісти, які збираються біля Високого Замку. Дзюбенко твердить, що ці золоті і незолоті та дерев'яні хрестики продають у „темних провулках” спекулянти, які переважно їх одержують із-закордону від так зв. „туристів”, які ці хрестики приховують у запечених булках, у тайниках автомобілів, у консервах помідорового сосу.

Щоб посилити свої спостереження, Н. Дзюбенко заявляє: „Загострення сучасної ідеологічної боротьби неминуче приводить до того, що наші вороги вишукують нові підступні методи впливу на молодь. І хрестик — це не мода. Під вивіскою моди тут маскується чергова спроба ідеологічної диверсії: Розрахунок буржуазних ідеологів простий: змусити зробити перший крок. Потім буде значно легше штовхати людину на похилу безпринципності”. Перестерігаючи перед відродженням релігійности, автор статті каже:, що існує „бездумна легковажність, яка не може не викликати тривоги у громадськості, комітетів комсомолу”.

Ця стаття метою якої є приціл і нагінка у бік віруючого люду в Україні, водночас віддзеркалює істотну істину і то під кількома аспектами. Одним з них є наглядний факт банкрутства совєтської атеїстичної пропаганди, бож хрестик, що його носить молодь, у понятті християнського світогляду — це символічне зображення самого Хреста. Другий аспект — це провал „інтернаціонального” виховання української молоді, яка видимо разом групується, як хоч би і ця під Високим Замком у Львові. А третій — це програ Москви у її намаганні створити одношерсту „радянську людину”, позбавивши її будь-якого індивідуалізму, бож відповідь багатьох молодих людей звучить не інакше, а як: „Ношу хрестик, бо це моя особиста справа!” І в цьому сила українського народу.

Степан Женецький

КЛОПОТИ АМЕРИКИ З МУСУЛМАНСЬКИМ СВІТОМ

Америка вже переживала багато різних криз, з якими давала собі раду. Але такої кризи, яку вона має тепер з Іраном, вірніше, з теперішнім його духовим керівником, Аятоллою Хомейні, та його прибічниками, у зв'язку із захопленням американської амбасади та ув'язненням її працівників, як заложників, вона ще не переживала.

Іранська криза виявила факт, який є дуже неприємний для американців, а саме: багато людей в мусулманських країнах думають найгірше про Америку, її народ і її політику.

Правда, Москва вмочає свої брудні пальці в іранську кризу, хоч робить це дуже скрито й вельми спритно. Москва вміщується до тієї кризи при допомозі радіопередач, які вона висилає перською мовою зі своєї території. Ці передачі хитро опрацьовується і часто двоякі. На початку кризи вони заохочували допомагати Аятоллі Хомейні. Пізніше, мабуть, Москва пригадала ті часи, коли її власні дипломатичні місії були нищені. У 1967 році члени московсько-совєтської місії в Пекіні були турбовані під час т.зв. „великої культурної революції”. Ще раніше, в 1828 році, ціла московсько-царська амбасада в Теграні були знищена, а членів її повбивали. Дещо пізніше, в сучасній іранській кризі, московські радіопересилання стали закликати іранців, щоб вони звільнили американських заложників, але далі підтримують вимоги іранців щодо видачі шаха Мохаммеда Паглеві і закидають Вашінгтонові, що він „шантажує” Іран своєю військовою фльотою біля берегів тієї країни.

Немає сумніву, що Москва намагалася на початку використати сучасну іранську кризу для своїх цілей, і напевно раділа американськими клопотами з того приводу, подібно, як часом американці радіють із московських клопотів. Але сучасна іранська криза напевно не є спричинена Москвою. Вона визріла в Ірані. Хоча вона виявилася у формі захоплення американської амбасади в Теграні і її персоналу як закладників, одначе за початком треба шукати у невластивому трактованні Америкою мусулманського світу.

Атака ісламських загорілців на велику мусулманську мечеть (святиню) у Мецці, що сталося 20-го листопада, спричинила негайні протиамериканські заколоти в Пакістані, Туреччині, Банглядеш і навіть в Індії.

У світі поширювали чутки про те, що велику мечеть захопили американці та жиди і їхні агенти. На Заході напевно нікому в голову не прийшла б така абсурдна думка, щоб американський уряд хотів пробувати захопити або знищити мечеть, яка є святою для всіх мусулман. Але студенти-мусулмани, що демонстрували перед чисельними американськими амбасадами й консулятами в мусулманських країнах, у перших двох днях після захоплення мечеті в Мецці таки самими ісламськими загорілцями, увесь час повторяли, що вони демонструють тому, що мечеть захопили американці.

А це значить, що визнавці ісляму в мусулманських країнах думають, що Америка й американці є їхніми ворогами. Вони вірять, що американці є ворогами ісляму. Їм здається, що Америка є причиною всього зла, яке діється серед мусулман.

Біля 100 років тому мусулмани вважали царську Московію і Британську імперію своїми природніми ворогами. Сьогодні вже немає Британської імперії, а червона імперія намагається, правда не завжди успішно, наладнати добрі взаємини з мусулманськими країнами й народами. Натомість Америка стала тепер в очах мусулман символом матеріялізму, країни невіруючої, яка, мовляв, забирає від них нафту, помагає шахові гнобити Іран, і допомагає жидам мучити палестинських мусулман.

Звільнення американських закладників з американської амбасади в Теграні, відпружить відносини між Америкою і Іраном. Теперішня криза скоро утихомириться і забудеться. Але ніщо не зможе так легко і скоро усунути підозріння, недовір'я і недолюблювання Америки й американців, які глибоко закорінилися серед мусулман, а зокрема серед мусулман на Близькому Сході.

У багатьох випадках ті протиамериканські настрої серед мусулман мають льокальний характер. Туреччина дуже не вдоволена на Америку за її допомогу Греції у спорі за Кипр; Пакістан сердиться на Америку за те, що вона перешкоджає йому придбати атомову зброю, щоб зробити балянс з атомовим озброєнням Індії. Пакістанці теж підозрівають, що Америка підтримує Індію. А всі мусулмани злі на Америку за те, що вона сприяє Ізраїлю проти арабів.

Америка вже привикла до криз, що їх спричинює Москва. За 35 років Вашінгтон уже навчився, як поборювати московську ривалізацію і експансію. Але криза з мусулманським світом — це для неї щось нове, невідоме. Мусулманський світ є фанатично релігійний, і з тієї причини йому не подобаються американські вартості, американська мораль і американські стремління.

І саме це — як Америці поступати й жити з мусулманським світом — творить велику проблему для американців.

В ОБОРОНІ КИЇВО—ПЕЧЕРСЬКОЇ ЛАВРИ

(Звернення Комісії Прав Людини СКВУ)

Заснована в першому десятилітті XI століття, Києво-Печерська Лавра являє собою найстарший український манастир та колиску чернечого життя в Київській Русі-Україні. Прославлена її основниками — преподобними Антонієм та Федосієм — Печерська Лавра стала вогнищем християнської віри, культури, освіти та науки, свідком історичної долі й недолі українського народу; її храми та будівлі включають деякі із найстарших і найвидатніших історично-архітектурних та мистецьких пам'ятників українського народу. В печерах-катакомбах Лаври поховані численні подвижники християнства й культури в Україні, між ними й преподобний Нестор-літописець, основоположник української історіографії.

Із поневоленням України російськими комуністами, Києво-Печерську Лавру ограбовано з її майна й дорогоцінностей, що ним століттями обдаровували її українські князі й гетьмани та інші володарі, збещещено мощі київських печер, переслідувану манастирську братію відсунено у закуток Лаври, здесятковано арештами й розстрілами. Врешті, в січні 1930 року, викинено з манастиря останніх 48 монахів, а Лавру перетворено у „музейний городок”, в якому згодом відкрито й „антирелігійний музей”. Хоча безцінні храми й будівлі Лаври вдалося врятувати від хвилі безбожницького вандалізму 30-их років — коли то зруйновано в Києві низку старовинних храмів, в тому й ровесника Лаври — Золотоверхий Михайлівський Собор — восени 1941 року залишеними після відступу з Києва мінами большевики висадили в повітря головний храм Києво-Печерської Лаври, Свято-Успенський Собор з XI століття.

Під час Другої світової війни серед лаврських руїн знову відкрився манастир, якому дозволено існувати й після повороту совєтської влади, хоча поступово звужено рамки його діяльности. В 1961 році у розгарі хрущовської антирелігійної кампанії, влада виселила монахів із Лаври буцімто у зв'язку з загрозливим станом манастирських будівель. Так ліквідовано Києво-Печерський Манастир та закрито останній лаврський храм. На місце ченців у Лавру спровадились різні установи, які, за свідченням самої совєтської преси (див. статтю М. Одинця в „Правді” з 11-го листопада 1978 р.), допомагають руйнувати цю святиню українського благочестя й розкрадати реліквії української культури, при неймовірній безвідповідальности міністерства культури та інших совєтських урядових установ. Поруч із музеями відкрито в Лаврі й постійну антирелігійну виставку, а монахів, котрі колись проводили паломників через лаврський некрополь, тепер заступали ґіди-„антирелігійники”.

Серед низки протестів від монахів і віруючих, в яких вони від років домагаються повороту монахів до Печерської Лаври, відкритття манастиря й збереження цієї святині українського народу від вандалізму та блюзнірства, слід згадати „Заяву” 12 колишніх монахів Лаври, з якою вони зверталися у вересні 1977 року до Л. І. Брежнєва. Недавно оприлюднений у самвидаві, цей документ відбиває обурення й розпуку його авторів та всього віруючого люду:

...Ми, монахи Києво-Печерської Лаври, тимчасово закритої на ремонт у 1961 році, опинилися в розсіянні і оце вже 16 років безуспішно чекаємо повороту до рідної обителі. Православний народ, до глибини серця схвильований закриттям і потоптанням нашої святині, так тісно й органічно пов'язаної з історією Батьківщини, позбавлену права почитати мощі Києво-Печерських угодників Божих... не один раз звертався до державної влади з гарячими мольбами про відкриття Лаври. А тому що офіційні органи (нпр. київський міський виконком) їм відповідали, що Лавра закрита тому, що „монахи самі роз'їхалися” і (що) „тепер немає бажаючих поселитися у Лаврі”, то народ нас, монахів, обвинувачував у мовчазній байдужості до долі Лаври. А ми тільки й плакали, молились і ждали... Цією заявою ми приєднуємо свій голос до голосу церковного люду і гаряче молимо Вас відкрити Києво-Печерську Лавру й дозволити нам відновити в ній монашу обитель.

Не зважаючи на свої міжнародні й власні конституційні зобов'язання шанувати релігійні та національні права своїх громадян, совєтська влада залишається глухою на слушні протести й домагання тих, яким дорога ця старовинна українська святиня. Мовчить і Московська патріярхія та її „Екзарх” в Києві, під боком якого за потуранням совєтської влади руйнують скарби української християнської історії й культури.

Українські Церкви у вільному світі та вся українська громадськість, яку репрезентує Світовий Конгрес Вільних Українців, приєднуються до акції духовенства й вірних в Україні та разом з ними домагаються звороту Києво-Печерської Лаври українським віруючим, відновлення Печерського манастиря й повороту його братії до Лаври, усу-

(Закінчення на стор. 4)

Іванна Савицька

ГАЛЛО, ГАЛЛО, ЛІМАНОВА...

(Картина зі сучасної Польщі)

Домашніх телефонів у Польщі дуже мало. На них треба чекати два-три роки, чекати часом безуспішно. Хочете говорити з особою, що живе в другому місті, мусите йти на пошту й замовляти розмову.

Входжу в поштовий уряд малої місцини Добра, й замовляю Криницю. Віддаль між ними мала, меншбільш сімдесят кілометрів.

На пошті ситуація така: під стіною черга осіб (явище в Польщі повсякденне), а дві бабусі сидять у кутку на дзибликах. Одна телефонна „шафа” заклеєна паперовою тасьмою, на якій напис: „нєчинна”.

У другій „шафі” чийсь розпучливий голос намагається голосно говорити, доповняючи успішність розмови жестикуляцією рук.

Зголошую число телефону, й стаю в чергу.

„— Галло, галло, Ліманова, дай мі Криніце!”

Щось за віконцем деренькотить, щось скреготе, й урядова особа, (пів-панна і півхлопець) викликає чергову розмову: — Пані Агнєшка Бездзєцка!

Бездзєцка всувається з трудом у спорожнілу „шафу”. — То ти, Ядвісю, то ти, кохана? Цо? Муві Пшеворск? Я волалам Варшаве, бардзо пшепрашам!

„Пів-панна і пів-хлопець” вибачається за помилку, і пані Агнєшка знову стає у чергу.

„— Галло, галло, Ліманова, дай мі Криніце! Цо, заснте, пся креф, знову заснте!

Годинник на стіні підсуває вказівку під дванадцяту, скоро обідова перерва. „Пів-панна і пів-хлопець” кличе мене до віконця.

— А може ви хочете „свпєшни”, то я вас получу скоро.

„Свпєшни” на наші гроші — десять центів дорожче, і я замовляю — „сьпєшни”.

— „Галло, галло, Ліманова, дай мі Криніце — сьпєшни”.

— Пся креф — знову заснти, пся креф.

„Пів-хлопець і пів-панна” доражує прийти ввечорі, тоді менше розмов, легше дістати сполучення.

Приходжу о восьмій вечора, сідаю під заклеєну „шафу”, на другому стільці сидить Агнєшка Бездзєцка. Поволі надходять кліенти, ті ж самі обличчя, що й рано, і знову стають у чергу.

Стрілка годинника посувається далі й далі, і вже дев'ята година, а телефони мовчать.

— Галло, галло, Ліманова, дай мі Криніце, сьпєшни!

Пів-панна і пів-хлопець кличе мене до віконця.

— Лінія до Криніци — пшервана, зnуф пшервана, пся креф! Розмови дзісяй нє бендзє.

Виходжу люта на вулицю. Великий, червоний місяць глядить на мене з-під брів, і під вусом буркоче: Нічого тут незвичайного, щоденна історія життя. Тут — не Америка, пані, тут Польща.

Біжу, поспішаю дорогою, тримаючи цупко торбинку. Там і тут снують вечірні прохожі, жартують з хлопцями дівчата, чути звуки гармонії і хтось наспівує гарно мелодію з відомого фільму.

З наріжньої „бари” розходяться дзвінко „куявяки” вриваються у відчинені вікна, простерті назустріч прохолоді.

Пахнуть в городчиках чорнобривці, пахне м'ята...

Ось-ось, і виб'є десята, а тут ще гамірне життя, спокійний, серпневий відпочинок.

Я йду, поспішаю, дивуюся... Великий, червоний місяць глядить на мене з-під брів, а під вусом буркоче: — „Нічого тут незвичайного, щоденна історія життя. Тут не Америка, пані, тут Польща.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО ВКЛЮЧЕННЯ ТАНКОВИХ ТОЧОК ДО ІМПРЕЗ

Прочитавши статтю Володимира Барагури „За якість і доцільність наших імпрез” („Свобода”, ч. 241, з 23-го жовтня 79), я зраділа, що знайшовся голос громадянина, який висловив чи не всі актуальні і правильні думки про наші імпрези. Вповні їх поділяю.

Зокрема цінні для мене, як професійного хореографа, думки автора про включення танкових точок в програми наших академій. З одного боку, це ознака нашого поступу, що врештірешт наше громадянство признало танок рівнорядним з іншими ділянками мистецтва, гідним включення в святочні імпрези. З другого боку, я зовсім погоджуюся з автором, що народні танки, такі як „Гопак”, „Аркан” тощо не надаються на цього роду імпрези і то навіть у доброму виконанні. Це з уваги на специфічний характер імпрез типу академій. Треба привітати аматорські танцювальні ансамблі і тягу молоді плекати танкове народне мистецтво, але й треба бути обережним в оцінці їх виступів та уникати суперлятивів, будьто вони „на найвищому мистецькому рівні”.

Треба собі усвідомити, що „естетично опрацьовану чи стилізовану хореографічну точку, але так задуману й опрацьовану, щоб своєю концепцією й виконан-

(Закінчення на стор. 3)

Випущено серію нових поштових марок в Україні

Київ. — Із „Образотворчого мистецтва України” вийшла серія поштових марок, що їх випустило Міністерство зв'язків України, — повідомляє київська „Радянська Україна”.

Започатковує цю серію марка з репродукцією картини Т. Шевченка „Катерина”, оригінал якої знаходиться в Київському музеї Тараса Шевченка. В Державному музеї українського образотворчого мистецтва в Києві є три полотна, репродукції яких відтворені на інших марках цієї серії: „В люди” К. Костанді, „Петроград” О. Лопухова, „Повернення” В. Костецького та мініятюра картини „Робочий ранок” М. Бельського.

„Наступальна лінія — продиктована сьогоденням”.

Київ. — Тут відбулися звітно-виборні збори партійної організації редакції газети „Літературна Україна”, — про що інформує ця ж газета.

„У всіх доповідях відзначалося схвалення дотеперішньої праці редакційного колективу цієї газети, — „який прагнув дедалі ґрунтовніше й аналітичніше висвітлювати літературний процес, робити видання бойовитішим, злободеннішим, тематично цікавим”. Порушувано також питання якости матеріялів цієї газети, її рівня, її намагання виховати „творчу молодь”,

а теж доповідачі підкреслювали, що „редакція „Літературної України” — „порушувала важливі проблеми, продиктовані сьогоденням, давала рішучу відсіч ідейним ворогам за рубежем”.

Іван Р. Костюк

ЧОТИРНАДЦЯТЬ ДНІВ В РИМІ

(Спроба репортажу з паломництва до Риму)

(8)

Або інша картина в цій же самій Базиліці св. Петра: супроводжуючи в Базиліці групи польських паломників, що часто приїжджають до Риму, не завжди добре поінформовані польські провідники („ґайди”), при вівтарі з гробом і мощами нашого Святого, Священомученика Йосафата, подають своїм землякам такі пояснення: „Тутай лєжон звлокі Польскєго Сьвєнтеґо Йозафата, замордованего пжез „православних украіньцув”. Будучи декілька разів в Базиліці, я одного разу наткнувся на таку групу паламників і такі пояснення. Моя совість не дала б мені спокою до кінця мойого життя, якщоб я не зареагував на „такі інформації”... Перепросивши ґіда й туристів за те, що мішаюся в їхні справи, польською мовою я рішуче спростував такі невірні інформації. Мені дуже придалася „пропаґандивна література”, яку я завжди мав при собі. Показавши листівку з фотознімкою св. Йосафата та поясненнями англійською і латинською мовами, хто такий св. Йосафат, що він не був ані „польським”, ані „русским”, як це напевно пояснюють своїм „землякам” московські провідники, а українським святим, я, роздавши ще й інші українські друковані матеріяли зацікавленим моїм „виступом” польським паломникам, запросив їх відвідати нашу св. Софію, УКУ, Студіон ОО Студитів, парафіяльну церкву свв. Сергія і Вакха, наші музеї, обителі, манастирі, Велику й Малу семінарії. На здебільша інтелігентних обличчях польських паломників, мабуть студентів, я запримітив виразне вдоволення з моєї „інтермедії”. Навіть сам провідник, молодий польський священик, помітно збентежений моїм втручанням, подякував мені за „спростовання” та обіцяв, при нагоді, відвідати українські надбання в Римі.

Ще інший приклад: У ватиканському, пребагатому й неоцінимому музеї є окрема велика кімната „Собєскі рум”, в якій висить великого розміру на стіні відома картина Яна Матейкі „Король Ян III — Собєскі під Віднєм” (так і написано по-польському: „Ян Матейко: Собєскі под Веднєм”, а пояснення латинською мовою). У розлогих кімнатах „Сучасного релігійного мистецтва” багато різних мистецьких картин і праць, очевидно, імена й прізвища авторів подано під творами. Я тричі побував у ватиканських музеях, щоб відшифрувати хоча б одне українське прізвище серед пребагатих збірок візантійських ікон, але не мав того щастя. Запитаєтесь, хто тут завинив? На відповідь не треба довго ждати: очевидно, що „українські римляни”, а разом з ними й самі українські мистці, їхні професійні організації, наші владики, священики й миряни. Всяким, часом сумнівної вартости й у своїх наслідках часто-густо шкідливим для нас демонстраціям, протестам і коротко триваючим „успіхам” присвячуємо часами забагато енерґії, часу й матеріяльних видатків, замість подбати за так важливі справи як прославлення доброго українського імени у ватиканських музеях, шляхом співучасти там наших передових мистців, малярів, скульпторів, архітектів і включення їхніх мистецьких праць, які в жадному випадку не уступають працям чужинецьких мистців, зокрема тим, що мають слав'янські прізвища. Про українські ікони нема чого згадувати! Доволі зітхань і нарікань, мовляв, „нас туди не допускають”... Так можуть думати й поступати тільки слабодухи, постійні нарікайли й писимісти. Минули ті часи, коли „з нами ніхто не числився”. Сьогодні з нами вже числяться, тільки ми самі не доцінюємо та як слід не використовуємо різнородних нагод!

Таких і подібних прикладів у сьогоднішньому Римі багато, їх на воловій шкурі не списати. Ось хоча б такі „маловажні справи” як пропаґанда доброго імени нашої многострадальної Церкви й нашого поневоленого народу. Бродячи по Римі й заглядаючи в різні закамарки, відвідуючи важливіші місця, церкви, музеї, катакомби, виставки, книгарні й бібліотеки, я майже скрізь зустрічав сліди широко закроєної пропаґанди польського імени й польського народу, його церкви й самого „Іль Папа Полякко Кароль Войтила”. Великих розмірів кольорові фотознімки Папи, Кардинала Вишинського, вибагливо видані на багатьох мовах альбоми, книжки, брошури з тріюмфальних поїздок Папи по Італії, Мехіко й Польщі, наукові праці й проповіді Папи (тоді ще кардинала Карла Войтили), своєю кількістю та якістю, зовсім заслоняють усіх попередників Папи Івана Павла ІІ.

З цього приводу, як я зауважив з чисельних розмов з італійцями, а зокрема з німцями, в Римі, а мабуть і поза Римом, починають проявлятися покищо незначні невдоволення, мовляв, поляки, за такий короткий час, зуміли прославити „свого польського папу”, а про його попередників, хоча б тільки останніх: Папу Івана XXIII, Пія VI, Івана Павла І, мало хто згадує. Повінь фотознімок, фотоальбомів і книжок доповнюють вибагливо видані, здебільша німецькими фірмами, альбоми з грамофонними платівками, „тейп — рикордерами” й „кассетами” з живим голосом Папи, його сольо-співів, понтифіованих ним Літургій, проповідей тощо. Ви, український паломнику до Риму, даремно шукатимете за подібними виданнями про нашу Церкву, наш нарід, нашого Патріярха Йосифа І, наші чудові обряди, Богослуження з нашими церковними й світськими хорами, фотоальбоми з нашими гордощами — українськими церквами в Україні й вільному світі, альбоми з грамофонними платівками, або хоча б фотоальбом з фотознімками із тріюмфальних подорожей Патріярха Йосифа по всьому світі. Якщо в цьому напрямі „українські римляни” не є заінтересовані, чи пак не приділяють до таких справ великої уваги, то тут відкрите поле до попису наших фахівців і підприємців у цій ділянці. А таких у нас сьогодні чимало! За „моральний”, а ще більше за матеріяльний успіх гарантую!

5. Не краще пописалися українські римляни, а з ними й ми, паломники до Риму, під час усіх ювілейних відзначень. Загальна непоінформованість, метушня, недотягнення організаторів і співучасників поодиноких імпрез в запланованих різних відзначеннях, про що вже була згадка раніше, що червоною стрічкою пронизували упродовж „римських днів”.

(Продовження буде)

Виклад Валентина Мороза у Філії УКУ у Філядельфії

Рекордове число слухачів прибуло на академічний виклад Валентина Мороза у Філії Українського Католицького Університету у Філядельфії, 27-го листопада ц.р. Тема викладу, п.з. „Україна в системі національних рухів Совєтського Союзу", обіймала ряд проблем, у яких порушено національні стосунки й національні рухи в Совєтському Союзі. В багатонаціональній державі, — сказав Мороз, — перше місце завжди буде займати національна проблема й національні стосунки.

Совєтський Союз — це московська імперія, яка вміла проіснувати 400 років із-за частих завоювань і присвоєнь чужих елементів для себе. В Москві немає відпорности до чужого. Тому Москва вміла дуже вдало вбрати чужий елемент, інтуїцією відчуваючи, що свого власного будівничого матеріялу в неї немає. Спочатку цею домішкою, — говорив Мороз, — яка скріпила і почала будувати підвалини московської імперії, були такі головні елементи: 1. монголи; 2. українці (Москва дуже вдало використала вихованців Києво-Могилянської Академії); 3. німецький елемент; і 4. кавказький елемент. У результаті утворилось механічне хаотичне об'єднання різних елементів і московська держава ніколи не була державою у справжньому органічному розумінні цього слова.

Друга світова війна, — сказав далі В. Мороз, — показала повну штучність московської імперії тим, що, коли прийшли німці, в кожній республіці національні організми моментально почали творити своє окреме існування, відірвавшись від московської і совєтської системи. Сталін не міг масово виселити всіх у Сибір, тому вибрано кілька жертв, таких як: чеченці, кримські татари і надволзькі німці, що їх вповністю переселено в Сибір або в Казахстан. Україна була завжди головним антимосковським чинником у боротьбі проти імперії.

Шістдесяті роки принесли новий етап у цій боротьбі проти імперії. Різні народи, які раніше не мали зі собою багато спільного, бо походили з різних коренів, уперше зустрілися і виступили єдиним фронтом у боротьбі проти русифікації, — сказав Мороз.

Найсильніші національні рухи в Совєтському Союзі — це український і жидівський рух. Роля жидів у дисидентському русі особлива, тому, що вони, перші, пробули залізну занавісу й перші показали іншим, як це робити. Але, природно, Москва хоче посварити ці два найсильніші національні рухи, і тому це не випадково, коли Україну називають центром антисемітизму, — сказав Мороз. В Україні, в умовах тиску, українці й жиди більше діяли разом, як колинебудь. „Ми відчували, — сказав Мороз, — що лозунг жидів: ‚Відпусти мій народ!', і наше українське гасло: ‚Віддай мою землю!' дуже близькі й мають підставу, щоб бути однією силою: щоб бути двома руками, які задушать московську імперію!".

Дальше сказав Мороз, що в шістдесятих роках українці стали в авангарді духовної боротьби проти імперії. Працю І. Дзюби, „Інтернаціоналізм чи русифікація", Б. Антоненко-Давидович назвав меморандумом нового покоління в Україні. Її (цю працю) можна з таким самим успіхом назвати меморандумом всього молодого покоління в Совєтському Союзі, до якої б нації воно не належало б.

Одною специфікою боротьби проти московської імперії є той факт, що хоча Москва є окупантом, але ніхто не має комплексу нижвартости відносно москалів. „Усі народи Совєтського Союзу, навпаки, мають почуття вищости відносно москалів", — сказав Мороз.

Шістдесят років „совєтизації" нічого конкретного не дало тій мозаїці народів у Совєтському Союзі, — продовжував Мороз. Народи тепер навчилися у усіх „совєтських формах" вносити свій національний зміст і в умовинах, в яких тепер знаходяться, боряться проти русифікації. У Совєтському Союзі відбувається кристалізація окремих національних організмів і стилів життя. Якщо поставити їх в ієрархічному порядку, то ситуація у конкретних націях виглядає тепер ось так: найвище треба, мабуть, поставити Вірменію і Литву.

У Вірменії немає багато чужинців і всі розмовляють по-вірменськи. Будь-яка русифікація майже неможлива, — сказав Мороз. На такому ж приблизно рівні стоїть Литва. Москалі становлять там лише коло 10% населення. Литовська мова — розговірна. Крім того, є свідомий нахил просто демонструвати литовський прапор по вулицях, а також, провідна верства схильна віднаходити свої литовські герби, як доказ своєї національної спадщини.

Західня Україна має малий відсоток московського населення і русифікація майже неможлива. Похорон Володимира Івасюка демонстративно показав національну свідомість західніх українців, — сказав Мороз. У Наддніпрянщині зовсім інша ситуація. Київ-Полтава-Черкаси мають ще певні українські елементи. Але в Харкові-Донбасі та в східніх країнах — ситуація є трагічна — русифікація досягала там досить значного рівня.

Дальше, в ієрархічному порядку, стоїть Естонія, — сказав Мороз. Це дуже мала нація, але, як духовний моноліт, стоїть вона дуже твердо. Латвія є в найслабшій ситуації із прибалтійських народів, бо через Ригу проходять найбільші шляхи сполуки між Москвою і Заходом. Там москалі становлять коло 56% населення.

На Кавказі, в Грузії, Азербайджані чи Середній Азії стиль є зовсім відмінний. Там по-російськи будуть розмовляти дуже охоче, але москалям створять такі умовини, що вони самі не можуть у таких умовинах жити. Це таке з традиції азійської психології. У Грузії є надто багато чужих людей — 2/3 населення — тому порозуміваються по-російськи. Азербайджанці в себе стоять на всіх важливих позиціях, але, що там великі нафтові промисли й індустрія, традиційно тут живе великий відсоток москалів і інших чужинців. У Середній Азії є специфічна ситуація, і там зникає той комплекс, що москалі є тими носіями культури.

У найтяжчому становищі, — сказав Мороз, — стоять Казахстан і Білорусь. Із причини посиленої колонізації казахи становлять всього лише 1/3 населення. В Білорусі, хоча населення білорусинів становлять 80% то національна свідомість є низька, а русифікація дуже висока. Але, рано чи пізніше, там збудиться національна душа, — сказав Мороз.

Народи Волги: татари, башкири, мордва — це народи, які природно мають особливу відпорність і вистоюють проти русифікації. Є ще одна нація, — сказав Мороз, — але, це нація в перспективі, а саме Сибір! Етнографи, досліджуючи сибірське село, прийшли до висновку, що Сибір це вже нація, яка вже фактично існує, але, яка ще себе не усвідомила. Це нація, яка вже має національну психологію, але ще не має національної свідомости.

Вкінці В. Мороз сказав про деякі стереотипи, якими Москва сіє на Заході, зокрема серед американців. Поперше, це бачення всього Східнього світу московськими очима. Подруге, що московська імперія, яка б вона не була, забезпечує стабільність на великих східніх просторах. Це не жадна стабільність, — твердить Мороз, — а міт! Тоталітарні системи на Сході тримаються не на ґраніті, а на динаміті! Потретє, мовляв, що завтрішня Росія буде демократичною і буде таким самим компонентом Заходу, як й інші держави. Це теж міт, бо в москалів немає національної психіки, а радше імперіялістична психіка. Московська експансія прийшла не в 1945 році, а вже від XVII сторіччя.

Яка роля України в боротьбі проти імперії? Україна завжди була природним бар'єром проти всякої сили, яка ішла з Азії в Европу. Поки Укріна була в системі західніх сил — в Европі зберігалася природна рівновага. Коли в XVII ст. Україну прилучено до московської імперії, тоді Москва отримала геополітичний ключ до европейської рівноваги. І з того часу почалася московська експансія на Захід. Ми повинні привчити Захід, — сказав Мороз, — до факту, що то Україна є геополітичним ключем до Европи і, що не буде жадного природного балянсу в Европі, а значить і в усьому західньому світі, доки Україна знову не буде в системі західніх сил — доки Україна не буде самостійною!

Отець Тарас Р. Лончина

Ґрадуаційний вечір у Монтреалі

Ґрадуаційне свято випускників Курсів Українознавства в Монтреалі

Приблизно в тому часі, коли канадські університети відбувають свої осінні конвокації, курси українознавства міста Монтреалю й околиці влаштовують спільний ґрадуаційний вечір для своїх випускників. І тому, що в Монтреалі є такі курси при декількох різних школах, то з практичних мотивів кожного року інша школа виконує ролю господаря на такому вечорі.

Це почесне й нелегке завдання припало цього року Курсам Українознавства при Т-ві „Просвіта" в Ляшіні, коло Монтреалю. Батьківський Комітет під керівництвом проф. Євгена Кіцака та педагогічна група під керівництвом директорки Теклі Моруоз незвичайно успішно виконала свої обов'язки господарів цього спільного свята.

У залі Дому Молоді, дня 21-го жовтня 1979 р., о 4-ій год. по полудні батьки та гості мали можливість налюбуватися доволі великою групою випускників (20 дівчат і 14 хлопців), які отримали дипломи закінчення курсів з відповідними нагородами. Програму вечора відкрила дир. Т. Мороз, яка щиро привітала випускників з успішним закінченням курсів українознавства, закликаючи їх дальше працювати над собою, щоб цим самим вони могли включитися в громадську працю на користь українського народу. Дальше ведення програми вона передала Ірині Повідайко, колишній випускниці Курсів Українознавства в Ляшіні.

Відтак випускників привітали теплими словами голова Шкільної Ради на провінцію Квебек д-р Ю. Левицький та о. митрат І. Гаврилюк. Окреме коротке слово виголосив о. крилош. В. Бринявський. Він попрощався із зі своїми учнями, тому, що вже відходять від активної праці в „Рідній Школі". Присутні оплесками дякували о. крилош. В. Бринявському та п-ні Я. Бринявській, о. митратові І. Гаврилюкові, п-ні О. Гуменюк і п. Г. Ощипкові, які також після багатьох років учительської праці залишають свої місця новим педагогам, а учні, на знак вдячности і пошани вручили їм дарунки.

Мистецька частина вечірки була коротка, але залишила глибоке браження на присутніх. Група випускників Курсів Українознавства в Ляшіні (п'ять дівчат і один хлопець) переконливо виконали збірну рецитацію поеми, що її можна б умовно назвати „Горе і радість студентів українознавства" (автор — Богдан Мельник, текст пристосувала до монтреальсько-ляшінських умов Надія Олійник). Безпомилкове виголошення текстів з пам'яті, правильні наголоси, бездоганна вимова слів і зрозуміння гумору й іронії, що ними сповнений текст цього „треносу" — полонили серця слухачів, старших і молодших.

Багато радости в думках спостерігачів і слухачів викликала також група юних бандуристів — студентів нижчих кляс Курсів Українознавства в Ляшіні — під орудою д-ра Євгена Якимова, завзятого пропагатора українського танцю і музики.

Виступи молоді, що були безпосередньою і посередньою подякою вчителям і батькам за їхню працю для них — часто всупереч їхнім бажанням, доповнила своїм словом від ґрадуантів Галина Мороз, випускниця Курсів Українознавства в Ляшіні. Вона щиро дякувала всім учителям і духовним опікунам, а зокрема вчителям з Ляшіну — о. В. Бринявському, п-ні Т. Мороз, п-ні Н. Олійник, п-ні Л. Гаврилюк — за довголітню працю і жертвенні зусилля для того, щоб защепити в серцях учнів любов і пошану до української мови, історії та культури. Незвичайно теплим і зворушливим відгомоном відбилися в серцях слухачів її згадки про поїздку в Україну зі своєю матір'ю. Звідтіль ця учениця привезла багато незабутніх вражень про красу й велич української землі та зміцнене відчуття історії України. Але водночас залишилося в неї і гірке почуття, спричинене пануванням чужої — російської мови на вулицях та різних установах міст України. Ця сумна дійсність — а її знають сьогодні не лише батьки, але й курсанти українознавства — повинна бути додатковою спонукою для вивчання мови та традиції українського народу. Слово ґрадуантки Г. Мороз ще раз нагадало всім присутнім вартість їхніх зусиль у зберіганні української культури в різних країнах їхнього поселення.

Як і кожного року, при роздачі дипломів проголошувано, хто і яку нагороду отримав на закінчення курсів. Нагороди, звичайно книжкові, уфундували такі установи, як місцеві кредитівки, Товариство „Просвіта" в Ляшіні, Товариство Християнського Милосердя при Соборі св. Софії, книгарня „Арка" та різні приватні особи. Грошові премії Українського Народного Союзу отримали такі студенти-відмінники: Роман Винницький, Роман Ґоляш, Леся Карпентер, Галина Мороз, Надія Новоставська, Дарія Томащук, Володимир Усик. Крім того дві найкращі студентки з Ляшіну — Г. Мороз і Н. Новоставська — отримали грошову нагороду, що її уфундувала д-р Г. Шимонович-Рудницька.

Від Відділу КУК у Монтреалі привітав ґрадуантів п. Т. Димитришин. Декілька щирих побажань ґрадуантам висловив о. Куташ. Коротким але щирим словом привітав випускників також голова Батьківського Комітету проф. Є. Кіцак. Взявши до уваги відому істину, що „не духом єдиним живе людина", він повідомив присутніх про буфет, яким можна буде користуватися під час забави.

Після закінчення офіційної частини ґрадуаційного вечора відбулася забава при звуках оркестри „Веселка".

В цілому ґрадуаційний вечір 1979 року залишив дуже корисне враження. Програма проходила незвичайно справно, належним темпом, короткі, але багаті на щирі й глибокі думки промови не перевтомлювали слухачів, а цілість відзначалася дбайливою підготовою та самодисципліною під кожним аспектом.

Н.Х.

ПРО ВКЛЮЧЕННЯ ТАНКОВИХ ТОЧОК...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ням гармонізувала з цілістю програми й характером імпрези" (цитую автора — ОВВ), може створити тільки людина, що має професійний вишкіл балетного, або модерного танку та добре обізнана з сценою.

На одному нашому фестивалі з нагоди 200-ліття Америки в програмі був балет Роми Прийми-Богачевської „Боротьба за свободу". Тема така, що її легко можна використати. Зрештою й інші хореографи-балетмайстри можливо мають подібні композиції для поважних імпрез. Над цим повинні призадуматися організатори академій і споріднених імпрез.

Оксана Вікул-Воронин
Кенсінгтон, Мд.

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА, ТАТА І ДІДУНЯ

бл. п. ЛУКІЯНА КУШНІРЧУКА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
21-го грудня 1979 р., о год. 8:30 ранку
і церкві св. Миколая у Трентоні, Н. Дж.
о год. 8-ій ранку.

Просимо в цей день помолитись за душу Покійного.

АННА — дружина
МАРІЯ — дочка з дітьми

Станиця СУВА в Чікаґо, Ілл.
зі смутком повідомляє, що
8-го грудня 1979 року
відійшов у Вічність її член

св. п. ГРИГОРІЙ КИРИЛОВИЧ СИДОРЕНКО

народжений 14-го листопада 1900 року в м. Ніжені, Чернігівщина, Україна.

Покійний вступив добровільно до лав Гайдамацького Коша Слобідської України, беручи участь у Визвольній Боротьбі козаком-гармашем в Гарматнім дивізіоні згаданого Коша.

Родині Покійного складаємо сердечне співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ СУВА

В ПЕРШУ, БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

сл. п. ВОЛОДИМИРА МИХАЙЛОВИЧА БІЛОКОНЯ

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА
в неділю, 23 грудня 1979 р., о 11:30 год. ранку
в Українській Православній Церкві
св. Архистр. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Про спільні молитви за спокій душі Покійного просять Приятелів і Знайомих, сповнені смутком —

ПАВЛИНА — дружина
МИКОЛА — син
НІНА ЧИЧУЛІН — донька з мужем МИКОЛОЮ
МИКОЛА — внук

Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у США

вшановує пам'ять художниці

АЛЛИ ГОРСЬКОЇ

в неділю, 23 грудня 1979 р., о год. 1:30 по пол.
в залі катедри св. Володимира в Ню Йорку
160 Вест 82-га вул.

Участь беруть:
Надія Світлична, Раїса Мороз

Мистецька частина:
Звукозаписи гри на бандурі д-ра ЗІНОВІЯ ШТОКАЛКА.
Технічне оформлення — ЛЕВКО МАЙСТРЕНКО.

Запрошуємо Громадянство до участи в цій імпрезі.

УПРАВА СЕСТРИЦТВА

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" в НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою з усіми Членами Хору та всім Українським Громадянством, що дня 8-го грудня 1979 року, відійшов у Вічність,
довголітній член Хору, тенор-соліст

сл. п. Інж. ЕВГЕН ЧОРНІЙ

ПОХОРОН відбувся в суботу, 15-го грудня 1979 року з церкви св. Юра в Ню Йорку, на цвинтар Мт. Гоуп, в Йонкерсі, Н. Й.

Вельмишановній Дружині, Синам і всій Родині, складаємо наші глибокі співчуття.

Управа Хору „Думка"

Листопадові святкування у Кергонксоні

У неділю, 25-го листопада ц. р., по Службі Божій в православній церковці Пам'ятнику Вояцької Святині в Кергонксоні, Н. Й., що її кілька років тому збудував власним коштом сотник Петро Войновський в пам'ять поляглих героїв в часах Першої і Другої світових війн, стараннями місцевого Відділу УККА, ОбВУА і Вільного Козацтва, відправлено Панахиду за тих же героїв. Ця Панахида в тому випадку була продовженням свята Листопадового Чину, яке відбулося два тижні раніше в церковній залі католицької церкви Пресвятої Тройці в Кергонксоні, в якому брали участь всі українці без огляду на віросповідання. І на цю Панахиду громадно прийшли українці католики після Служби Божої, відправленої в церкві Пресвятої Тройці.

Панахиду відправляли отці обох церков: о. Константин Калиновський, капелян вищезгаданих військових організацій і о. д-р Богдан Волошин, парох української католицької церкви. Під час Панахиди при прапорі Буковинського Куреня держали почесну стійку ветерани Першої і Другої світових війн під командою курінного отамана УВК, д-ра Романа Олесницького. Хором, який гарно акомпаньював обом отцям в Панахиді, диригував проф Володимир Бакум.

Святочні, короткі проповіді на тему наших визвольних змагань виголосили обидва отці, стверджуючи факт, що, як визвольні змагання об'єднали ввесь український нарід в боротьбі за українську державу, так тепер український нарід на чужині, без огляду на погляди та віроісповідання, повинен єднатися в боротьбі за свої права, даними йому Всевишнім. Наша кергонксонська громада засвідчила своєю участю в обох святах, що вона і в будучому хоче об'єднано працювати для добра своєї громади й українського народу.

Це свято — Панахиду закінчено відспіванням церковного гимну „Боже Великий, Єдиний".

Володимир Ренер

В ОБОРОНІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

нення з неї блюзнірської антирелігійної виставки та охорони атхітектурно-мистецького ансамблю Лаври від поступового руйнування совєтськими установами. Зокрема ми вимагаємо, щоб совєтська влада, за дорученням якої знищено восени 1941 року Свято-Успенський Собор Лаври з XI ст., хоч частково понесла відповідальність за її злочин перед українським народом та урядовими коштами відбудувала цю безцінну святиню українського благочестя.

Микола Плав'юк, президент Світового Конгресу Вільних Українців
Інж. Василь Безхлібник, генеральний секретар Світового Конгресу Вільних Українців
Архиєпископ Максим Германюк Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді
Архиєпископ Мстислав Скрипник, Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі
О. д-р Семен В. Савчук, представник Української Греко-Православної Церкви в Канаді
Пастор Олекса Гарбузюк, представник Українських Протестантських Віроісповідних Централь
Сен. Павло Юзик голова Комісії Прав Людини Світового Конгресу Вільних Українців
Інж. Микола Мороз, секретар Комісії Прав Людини Світового Конгресу Вільних Українців

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1979 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1979 рік. З уваги на це, закликаємо всіх **Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до** Головної Канцелярії не пізніше, як у ПОНЕДІЛОК, 31-го ГРУДНЯ 1979 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

Відбулася демонстрація проти нових арештів в СССР

У вівторок, 13-го листопада ц. р. перед совєтською місією при ОН у Ню Йорку, відбулась демонстрація в протесті проти останніх арештів. Демонстрацію організовано закордонними представництвами Української, Московської, Литовської і Вірменської Гельсінкських груп. Був вівторок — робочий день, але на демонстрацію прийшло більше ніж пів сотні людей. Прийшли представники преси і радіо.

Не подобалась демонстрація совєтським дипломатам, бо крім телекамери, що знаходиться перед воротьми совєтської місії, совєтські робітники робили світлини з демонстрації з даху дванадцятиповерхового будинку. Це говорить про те, що кожна демонстрація виводить совєтів з рівноваги. Ми часто думаємо, що подібні демонстрації малощо дають, але це помилка. Кожна демонстрація, кожен протест має своє значення. Бо летять до Москви фотографії з повідомленнями.

На демонстрацію прийшли росіяни, жиди, литовці, вірмени і... троє українців, хоч українська громада Ню Йорку одна з найчисленніших. Демонстранти серед інших гасел викрикували: „Свободу Миколі Горбалю!" Вибачте, але чому російський священик повинний носити транспарант з написом „Свободу Миколі Горбалеві!". Чи в Ню Йорку не досить українців, які могли б на годину відкласти всі свої справи і висловити підтримку політв'язням. На демонстрації не було навіть транспарантів з іменами Миколи Руденка, Олекси Тихого, Мариновича, Матусевича, Петра і Василя Січків. А ці транспаранти і портрети українських політв'язнів є в Комітеті оборони совєтських в'язнів.

Мої знайомі запитували мене: „А де ж твої українці?" Але мені нічого не залишалось, як показувати на генерала Григоренка, який ледь стояв на пронизливому вітрі. Він же старша, хвора людина їхав сам з Квінсу до Мангетену, щоб взяти участь у демонстрації. Даючи інтерв'ю пресі, він говорив про українських політв'язнів, про Українську Гельсінкську групу, про те, що в концтаборах і тюрмах сидить 40 відсотків українців. Але як би генерала запитали, який відсоток українців прийшов на демонстрацію, то не знаю, щоб він на це відповів. Те що українці не прийшли на демонстрацію — це боляче, і боляче не тому, що соромно перед іншими, хто тут був присутній, а боляче за тих, кого карають там. Невже ж мученик Руденко не заслуговує на те, щоб його портрет носили перед установою його катів, пригадуючи їм про їхні злочини?

Генерал Григоренко говорить, що це його вина, бо інформація про демонстрацію була поширена досить недостатньо. Але не може бути, щоб була винна тільки одна людина. Ми всі винні, бо часто забуваємо про свій обов'язок, маючи тут на Заході все, ми забуваємо про те, що діється там. Недарма говорять: „Ситий голодного не розуміє", а якщо й розуміє, то може поспівчувати дати якусь матеріяльну підмогу, але коли прийдеться щось зробити тоді важко знайти охочих.

Якщо б кожен, сідаючи їсти, хоча на мить згадав, що член Української Гельсінкської групи Олесь Бердник голодує уже сьомий місяць, якщо б кожен українець, ідучи тут до лікаря пригадав рану Миколи Руденка, яка весь час кровоточить, якщо б кожен, посилаючи своїх дітей на університетські студії, пригадав Василя Січка — студента, заарештованого за правозахисну діяльність, то навряд чи почувши про демонстрацію в протесті проти переслідувань в Україні зміг би залишитися спокійним.

13-го листопада демонстрація відбулась досить добре, але велика шкода, що на ній не було українців.

Віктор Боровський

Уже заплановано...

(Закінчення зі стор. 1)

стивалю Музики-Конкурсі, де виграла нагороду „Rose Bowl".

У пополудневій програмі виступить із своїм маріонетковим театром Соня Ґураль, яка виступає у багатьох фестивалях, школах і клюбах по цілій Канаді. Недавно, на телевізійній програмі в Монтреалі з нею переведено інтерв'ю.

Після концерту відбудеться забава в залі української католицької церкви в Перт Амбой, Ню Джерзі. На забаві гратиме популярна оркестра з Нюйоркської околиці „Іскра".

Програма 6-го Українського Фестивалю буде дуже цікава й багата, про що слідуватимуть повідомлення у перших оголошеннях, які появляться в українській пресі в січні 1980 року.

Д-р Остап Е. Оришкевич...

(Закінчення зі стор. 1)

тання, як зразок студії в порівняльно-освітній філософії".

Крім цієї критики, книги д-ра Оришкевича отримали дуже прихильну рецензію від Католицького університету у Вашінтоні, Д. К., де ними користуються, як і в інших американських університетах.

Розкриваючи зміст цієї вартісної праці, д-р Остап Оришкевич пояснив: „У І-му томі сказано про філософію виховання, яка обіймає світ дитинства, початкову і середні школи. У нім є нагромадження різних ідей, їхнє пояснення і умотивовання. У томі ІІ-му говориться про загальні принципи виховання, які мають применення у житті людини, і якими повинні користуватися батьки, організації і навіть підприємства, які є у постійному зв'язку з людьми. У ІІІ-му томі знаходяться спеціяльні принципи, які мають своє применення тільки в школах, під час годин навчання. У ІУ і У-му томах проходить розповідь про всесвітню історію, яка починається 2000 років перед народженням Христа по сьогоднішній день; вона обіймає системи навчання і виховання цілого світу. У ІУ-му томі сказано про американську школу в минулому і сучасному, а в УІІ-му тому розкривається модерна метода навчання чужих мов".

Д-р Остап Оришкевич приніс із собою це 7-ми томове видання, сторінки в якому є надруковані на доброму папері, чітким друком, а книги є в твердих темносиніх обкладинках, на яких є витиснені золоті літери.

На відхідному д-р О. Оришкевич згадав, що 27 років праці над цими книжками він присвятив із тією метою, щоб учням подати матеріял у якнайбільш зрозумілій і легкій формі, а також, щоб учителі мали змогу застосувати найкращі методи передавання цих матеріялів. Ці книги є добрим набутком і для батьків, вони бо можуть бути певні, що їхні діти, вишколені за методами, поданими в цих сімох томах, набудуть кращу освіту і водночас краще виховання.

Ця 7-томова праця коштує 100 долярів враз із пересилкою; її можна набути, написавши на адресу: Dr. Ostap E. Oryshkewych 757 Mt. Prospect Ave., Newark, N. J. 07110.

У Канаді...

(Закінчення зі стор. 1)

ралися обирати нового лідера партії щойно в березні наступного року, але тепер, мабуть, будуть змушені приспішити процес вибору. Існує також можливість, що у зв'язку з нововитвореною ситуацією Трудо може ще на деякий час залишитись головою партії, на що настоюють деякі його приятелі і впливові лібералі. Хто буде прем'єром у випадку якщо лібералі виграли б вибори — ще досі не відомо.

Кореспонденти інформують, що консервативно-проґресний уряд прем'єра Кларка, не маючи іншого виходу, мусів запропонувати Палаті Громад нову економічну програму, яка передбачала збільшення податків і цін, особливо на пальне, транспортацію, тютюн, алкоголь та інші товари. Використавши нагоду, Ліберальна партія і партія Нових Демократів, які домагалися голосування над програмою уряду, зручно використали атмосферу в Палаті Громад, заявляючи, що програма веде до рецесії і занепаду канадської економіки. Тільки одного ліберального посла бракувало в Палаті Громад, коли відбувалося голосування, і це вказує, — кажуть політичні коментатори, — що опозиція приготовлялася до повалення уряду Кларка.

Розчарований голосуванням прем'єр Кларк заявив, що канадський нарід голосував тому 6 місяців за зміною, але цьому урядові не дано можливости перевести ці зміни, які мали б в майбутньому позитивні наслідки.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СОФІЯ БАЦАЛА, членка УНС Відд. 49 св. Арх. Михаїла в Торонті, померла 12-го жовтня 1979 р. на 92-му р. життя. Нар. 1887 р. в Україні; членкою УНС стала 1958 р. Залишила у смутку сина Василя, доньки: Анну і Марію, 8 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 15 жовтня 1979 р. на цвинтарі Маунт Гопл в Торонті.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АНАСТАЗІЯ Н. КОНАШ, членка УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., померла 1 вересня 1979 р. на 81-му р. життя. Нар. 1898 р. в Лягадов; членкою УНС стала 1987 р. Залишила у смутку синів: Михайла і Александра. Похорон відбувся 6 вересня 1979 р. на цвинтарі Іммакулейт Консепшен у Франклін, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ОЛЕКСАНДЕР МАЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., помер 22 жовтня 1979 р. на 74-му р. життя. Нар. 1905 р Красна, Україна; членом УНС став 1952 р. Залишив у смутку дочку Марію, 5 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 25 жовтня 1979 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Семків, секр.

ІЛЬКО СТЕФАНИШИН, член УНС Відд. 301 ім. Дмитра Вітовського в Чікаґо, помер 25 жовтня 1979 р. на 84-му р. життя. Нар. 1894 р. в Україні; членом УНС став 1922 р. Залишив у смутку дружину Розалію, доньку Стефанію та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 25 жовтня 1979 р. на цвинтарі Ґренд Вю Мем. Парк в Ґлендейл, Каліфорнія.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Врублівський, секр.

МИХАЙЛО ШАРИК, член УНС Відд. 427 ім. Івана Франка в Ст. Кетринс, Онт., помер 22 жовтня 1979 р. на 78-му р. життя Нар. 1901 р. в Денисові, Тернопільщина, Україна; членом УНС став у 1958 р. Залишив у смутку дружину Емілію, дочку Надію, сина Зенона, 6 внуків і дальшу рідню в Канаді, Америці й Україні. Похорон відбувся 24 жовтня 1979 р. на цвинтарі Вікторія Ловн у Ст. Кетринс, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Дяків, секр.

ЯКІВ ЛЕЖНЯК, член УНС Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., помер 18-го листопада 1979 р. на 86-му р. життя. Нар. у Львові, Зах. Україна; членом УНС став 1928 р. Залишив у смутку сина Івана і 2 внучки. Похорон відбувся 17 листопада 1979 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

О С И П ОВСЯНЕЦЬКИЙ, член УНС Відд 397 ім. св. Ольги у Філядельфії, Па., помер 18 листопада 1979 р. на 81-му році життя. Нар. 1897 р. в Підгайцях, Зах. Україна; членом УНС став у 1957 р. Залишив у смутку дружину Дану, сестри Марію з родиною в Україні, і Ольгу, брата Богдана та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні. Похорон відбувся 20 листопада 1979 р. на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа

АННА НАЗАРЕВИЧ, членка УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., померла 30 жовтня 1979 року. Нар. 1902 р.; членкою УНС стала у 1947 р. Залишила у смутку сина Володимира, доньку Марію та 4 внуків. Похорон відбувся 2 листопада 1979 р. на цвинтарі Мт. Олівет у Маспет, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Стефан Чума, секр.

МИХАЙЛО ГАРРІС, член УНС Відд. 108 ім. Івана Франка в Мілвоні, Віс., помер 21 жовтня 1979 р. на 66-му р. життя. Нар. 1914 року в Зах. Україні; членом УНС став у 1959 р. Залишив у смутку дружину Катерину, брата Теодора і три сестри з родинами. Похорон відбувся 25 жовтня 1979 р. на цвинтарі Голі Крос в Мілвокі, Віс.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Робожевський, секр.

